

شیوه‌نامه فصلنامه گنجینه اسناد*

سید محمود سادات*
m.sadat@yahoo.com

فصلنامه تحقیقات تاریخی و مطالعات آرشیوی گنجینه اسناد، برای یکدست کردن ارجاع به منابع، مآخذ و مجموعه‌های اسناد در پایگاه‌های آرشیوی کشور، الگوی زیر را ارائه می‌دهد. فصلنامه از استادان، پژوهشگران و دانشجویان، تقاضا دارد که ارجاعات مقالات خود را مطابق الگوی ارائه شده، تنظیم و ارسال کنند. در ارجاع به مجموعه‌های آرشیوی کشور، چنانچه نکات دیگری هم می‌باید مدنظر قرار بگیرد، فصلنامه از پذیرش آن نکته‌ها استقبال می‌کند. ارجاعات این فصلنامه، به صورت پی‌نوشت و در انتهای متن می‌آید. ارجاع به کتاب تک نویسنده، طبق الگوی زیر است:

مجتبی مینوی، تاریخ و فرهنگ (تهران: خوارزمی، ۱۳۵۲)، ص ۵۵۲.

با دو یا سه نویسنده:

حبیب‌الله رضازاده قشقائی، احمد زینی، و ترنس جان گرو، فرهنگ اصطلاحات حسابداری (تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۹)، ص ۱۳۲.

بیش از سه نویسنده:

آکساندر آدانه، و دیگران، هنر و فرهنگ آفریقایی سیاه، ترجمه جلال‌الدین اعلم ... و دیگران (تهران: سروش، ۱۳۵۶)، ص ۱۷۲.

بدون نویسنده:

استفاده صحیح از اعتبار (تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور، ۱۳۴۹)، ص ۳۵.

* کارشناس ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی.

نویسنده با نام مستعار:

م. امید [مهدی اخوان ثالث]، عاشقانه‌ها و کبود (تهران: جوانه، ۱۳۴۸)، ص ۱۸۶.

ویرایشگر به جای نویسنده و نیز همین شکل برای گردآورنده:

جان کلوور مونسما، ویرایشگر، اثبات وجود خدا، به قلم چهل تن از دانشمندان بزرگ معاصر، ترجمه آرام، امین و مجتهدی. ویرایش ۲. (تبریز: کتابفروشی کتابچی حقیقت، ۱۳۴۵)، ص ۲۲۵.

کتابهای ترجمه:

ژان کلود گیلبو، روزهای مصیبت بار اسرائیل، ترجمه غلامرضا نجاتی (تهران: سپهر، ۱۳۴۵)، صص ۱۸۹-۱۹۵.

همایشها، هم‌اندیشیها و گزارشها:

کنفرانس ریاضی کشور. گزارش یازدهمین کنفرانس ریاضی کشور. (مشهد: دانشگاه مشهد: انجمن ریاضیدانان ایران، ۱۳۶۱)، ص ۲۵۳

ویرایشهای بعدی یک اثر:

محمد معین، اسم جنس، معرفه، نکره. ویرایش ۲. (تهران: ابن سینا، ۱۳۴۱)، ص ۷۵.

بخشی از یک سلسله انتشارات:

علی شریعتی، حسین وارث آدم. مجموعه آثار، شماره ۱. (تهران: قلم، ۱۳۶۰)، ص ۴۴۵.

سازمان یا مؤسسه به منزله نویسنده:

ایران. وزارت اقتصاد. دفتر آمار. نوسان قیمت در کالاهای صنعتی، ۱۳۴۴ تا ۱۳۴۷ (تهران: ۱۳۴۸)، ص ۱۲.

کتاب بدون ناشر و محل نشر:

علی شریعتی، تاریخ تکامل فلسفه (بی جا: بی نا)، ۱۳۵۷. صص ۱۵-۲۰.

یک جلد از کتاب چند جلدی که هر جلد آن عنوان جداگانه‌ای دارد:

آبر مال، و ژول ایزاک، تاریخ عمومی، ج ۲: تاریخ رم. ترجمه غلامحسین زیرکزاده (تهران: ابن سینا، ۱۳۴۳)، ص ۲۵.

نام نویسنده در کتاب ذکر نشده ولی ما به نحوی (از مراجع و غیره) از آن با اطلاعیم:

[شیفته سلطانی شیرازی]، خودآموز کتابداری، یا چگونه یک کتابخانه کوچک بسازیم (تهران: مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۶۰)، صص ۵۷-۱۸۰.

جزئی از یک کتاب که هر جزء آن را نویسنده خاصی تدوین کرده باشد:

نازی عظیمی. «تهیه و انتخاب کتاب» در خدمات فنی، ویراسته پوری سلطانی. ویرایش پنجم. (تهران: مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۶۰)، صص ۱-۵۸.

پایان نامه‌ها، رساله‌ها و تزه‌های چاپ نشده دانشگاهی:

خرمشاهی، بهاء‌الدین، «سیر تذهیب در ایران» (پایان نامه فوق لیسانس چاپ نشده، دانشگاه تهران، ۱۳۵۲)، ص ۱۵.

◆ پی‌نوشت مقاله‌ها و پیایندها

مقاله‌ای از یک مجله یا روزنامه:

ح. وحیدی. «بحثی درباره سیاستهای مالی» بورس، دوره دوم (نوروز ۱۳۴۴)، صص ۵۸-۱۰۵.

مقاله‌ای از یک دایرةالمعارف (امضا نشده):

«اروپا». دایرةالمعارف فارسی، ۱۳۴۵. ج ۱. ص ۱۰۵.

FOOTNOTE FORM BOOKS

One author

Leonard Woolf, *Beginning Again* (London: Hogarth Press, 1964), P. 185.

Two or three authors

Bernard R. Berelson, Paul F. Lazarsfeld, and William N. Mcphee, *Voting* (Chicago: University of Chicago Press, 1954), PP. 93- 103.

More than three authors

Albert J. Reiss, et al. *Occupations and Social Status* (New York: Free Press of Glencoe, 1961), P. 9.

No author given

The lottery (London: J. Watts [1732], PP. 20- 25).

No author given; name supplied

[Henry K. Blank], *Art for its Own Sake* (Chicago: Nonpareil Press, 1910), P. 8.

Pseudonymous author; real name supplied

Mrs. Markham [Mrs. Elizabeth Cartright Penrose], *A History of France* (London: John Murray, Ltd., 1872), P. 9.

Author's work contained in his collected work

Samuel Taylor Coleridge, *Aids to Reflection, in the Complete Works of Samuel Taylor Coleridge*, ed. By W.G.T. Shedd, Vol. I. (New York: Harper and Bros., 1884), P. 209.

Component part by one author in a work edited by another

Paul Tillich, "Being and Love." *In Moral principles of Action*, ed. By Ruth N. Anshen (New York: Harper & Bros., 1952), P. 663.

Editor in place of author; same form used for compiler

J.N.D. Anderson, ed., *The World's Religions* (London: Intrevarsity Fellowship, 1950), P. 143.

Author's work translated by another; same form used if edited

Ivar Lissner, *The Living Past*, trans. by J. Maxwell Browjohn (New York: G.P. Putnam's Sons, 1957), P. 68.

Book printed

John G. Barrow, *A Bibliography of Bibliographies in Religion* (Austion, Texas: by the Author, 716 Brown Bldg., 1965), P. 25.

[City address not always included]

Edition other than the first

William R. Shepherd, *Historical Atlas* (8th ed.; New York: Barnes and Noble, 1956), P. 10.

Association as author

Special Libraries Association. *Directory of Business and Financial Services* (New York: Special Libraries Association, 1963), P. 21.

Part of a monographic series

Muriel W. Pumphrey, *The Teaching of Values and Ethics in Social Work Education*, The Social Work Curriculum Study, Vol. III (New York: Council on Social Work Education, 1959), P. 25.

Multivolume work under general title, with each volume separately titled

Will Durant, *The Story of Civilization*, Vol. I: Our Oriental heritage (New York: Simon and Schuster, Inc., 1942), P. 88.

Works of several volumes under one title, edited by one person, with each volume under a separate title and by a different author

J.H. Latane, *American as a World-Power, 1897- 1907*, Vol. XXV of the American Nation: A History, ed. by A.B. Hart (28 vols.; New York: Harper & Bros., 1904- 18), P. 220.

Conferences, Seminars and Proceedings, etc.

Conference on Blood Policy. *Blood Policy: Issues and Alternatives* (Washington: American Enterprise Institute for Public Policy Research, 1977), P. 195.

Unpublished dissertation, thesis, etc.

O.C. Phillips, Jr. "*The Influence of Ovid on Lucan's Bellum civil*" (Unpublished Ph.D. dissertation, University of Chicago, 1962), P. 14.

ARTICLES**Periodical article**

Barbara K. Varley, "Socialization in Social Work Education" *Social Work*, VIII (July, 1963), 105.

Encyclopedia article (Signed)

J.W. Comyns-Carr, "Blake, William", *Encyclopedia Britannica*. 11th ed., IV, 36- 38.

Encyclopedia article (Unsigned)

"Sitting Bull". *Encyclopedia Americana*, 1962, XXV, 48.

ارجاع به اسناد در پایگاههای اسنادی و آرشیوی کشور

ارجاع به اسناد آرشیو ملی ایران، به صورت زیر ذکر می شود:

۱- اسناد سازماندهی شده:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، بعد شماره سند، سپس محل در آرشیو.

مثال:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، معاونت اسناد، شماره سند ۲۹۳۰۰۵۱۵۷، محل در آرشیو ۵۰۵ف۳ب آ ۱۱

۰۰۳۹۰۰۸۴

۲- در اسناد نخست‌وزیری یا دستی:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، سپس منشأ سند، شماره دستی تنظیم و شماره پاکت.
مثال:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، معاونت اسناد، اسناد نخست‌وزیری، شماره تنظیم ۱۰۱۰۰۱، شماره پاکت ۰۰۲۲۱

۳- در اسناد مدیریتهای مناطق سازمان:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، نام منطقه، شماره سند، محل درآرشیو
مثال:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، پایگاه اصفهان، شماره سند ۲۹۳۰۰۵۱۵۷، محل در آرشیو ۵۰۵ ف ۳ ب آ ۱ ۰۳۹۰۰۸۴

۴- در ارجاع به سندهای مرکز اسناد ریاست جمهوری:

مرکز اسناد ریاست جمهوری، آنگاه عنوان «وزارت دربار» یا «نخست‌وزیری»، سپس «شماره بازیابی» ذکر می‌شود.
مثال:

مرکز اسناد ریاست جمهوری، پایگاه اسناد نخست‌وزیری، شماره بازیابی ۲۲۹.

۵- در ارجاع به سندهای مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی:

مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، آنگاه شماره مدرک که شامل چهار جزء است و به ترتیب از سمت چپ، شماره دوره‌ای از مجلس می‌باشد که سند مربوط به آن دوره است؛ بعد شماره کارتن، سپس شماره جزوه‌دان است که اگر شماره جزوه‌داناها دارای اعداد اعشاری باشند، عدد مذکور، همان عدد جزوه‌دان است و اگر عدد مشخص‌کننده جزوه‌دان، عددی گرد (روند) باشد، با ۱/ مشخص می‌شود و شماره چهارم هم، شماره پوشه‌ای است که اسناد در آن قرار دارد.
مثال:

مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، شماره مدرک ۳۶ / ۱ / ۲۸ / ۱۰۷ / ۹

۶- در ارجاع به سندهای مرکز اسناد انقلاب اسلامی:

مرکز اسناد انقلاب اسلامی، سپس شماره بازیابی و بعد شماره صفحه.
مثال:

مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره بازیابی ۲-۸، شماره صفحه ۴۷-۶۰.

۷- در ارجاع به سندهای اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه:

اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه، سپس از چپ ذکر سال، شماره کارتن، شماره پرونده، شماره صفحه.

مثال:

۱۶ - ۵۷ - ۱۴ - ۱۳۳۴ق.، اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه در مورد اسناد نمایندگیها، بعد از ذکر اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه، عبارت اسناد نمایندگیها ذکر می شود.

در مورد اسناد مکمل ذکر می شود:

اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه، اسناد مکمل، شماره کارتن یا آلبوم، شماره سند.

۸- در ارجاع به سندهای مرکز اسناد آستان قدس رضوی:

مرکز اسناد آستان قدس رضوی، بعد از سمت چپ تاریخ، شماره اموال و سپس تعداد صفحات مثال:

۲ ، ۳۷۷۲۷ ، ۱۲۴۹ق.، مرکز اسناد آستان قدس رضوی

۹- در ارجاع به اسناد مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران:

مرکز اسناد مؤسسه تاریخ معاصر ایران، بعد شماره سند.

مثال:

مرکز اسناد مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، شماره سند - ۱۲۶۵۱ ن

◆ پی نوشت

۱- در ارجاع به کتابها و مقالات، از کتاب زیر به عنوان الگو استفاده شده است: قواعد و ضوابط چاپ کتاب. شامل: ضوابط انتشاراتی - شیوه خط فارسی - کتابنامه نویسی و پانویسی (تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۷)، صص ۲۷-۳۰؛ ۳۶-۴۰ و در شیوه نامه ارجاع به اسناد، اطلاعات میدانی با مراجعه به مراکز اسنادی و آرشیوی، جمع آوری شده است.

